

Nr 508.

Av herr **Ohlin m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 79, med förslag till förordning om konjunkturskatt för år 1952 m. m.*

Tanken att stora, av krig och rustningar framkallade konjunkturvinster rimligen kan bära en något större skattebördä än vanliga inkomster har sedan länge varit erkänd. Sådana vinster är i mindre grad än andra inkomster ett resultat av arbete, sparande och initiativ. Dessutom uppträder de i regel under tider av omvälvningar inom samhällsekonomin, då stora grupper av företag och enskilda får sina reala inkomster minskade och därför känner det ordinarie skattetrycket särskilt hårt. Att sänka detta framstår då som ytterst angeläget. En tillfällig konjunkturvinstbeskattning ökar möjligheterna därtill. Kombinationen av en sådan skatt och en allmän sänkning av inkomstbeskattningen framstår därför som ett naturligt led i en strävan efter en rättvis avvägning av skattebördorna. Det innebär ingen försvagning av detta principiella resonemang, om man i nuvarande läge med hänsyn till skatternas höjd och de stora budgetöverskotten betonar lämpligheten och möjligheten av en reduktion av den statliga inkomstbeskattningen, som endast till mindre del uppväges av de samtida intäkterna från en konjunkturskatt och som därför till största delen sker på bekostnad av budgetöverskottet.

Inför 1952 års uppgörelser på arbetsmarknaden begärdes det av de anställdas organisationer, även de som verkar inom näringsgrenar med utpräglad högkonjunktur och brist på arbetskraft, att de inte skulle framställa långtgående lönekrav utan i det allmännas intresse visa återhållsamhet. För vissa grupper av arbetare och tjänstemän innebar detta utan tvivel en ej oväsentlig uppoffring. Det framstår då som naturligt att företag som på grund av den internationella krigs- och rustningskonjunkturen under 1952 uppnår betydande reella vinstökningar, vilka inte beror på naturlig utveckling, stora investeringar eller penningvärdets förändring, också bidrager med en uppoffring och detta i konjunkturvinstskattens form. Medvetandet om att en uppoffring av detta slag skulle komma till stånd har utövat en gynnsam psykologisk inverkan och synes därigenom ha bidragit till att kraven på konjunkturvinsternas partiella »utdelning» till löntagarna genom mycket stora lönehöjningar i de av konjunkturen gynnade näringsgrenarna dämpats. Därigenom har den allmänna kostnads- och prishöjningstendensen inom näringslivet i viss mån försvagats och sålunda inflationstrycket något motverkats.

Den alldeles övervägande delen av konjunkturvinsterna uppkommer för

närvarande inom en del exportnäringar. Även näringsgrenar som mest arbetar för hemmamarknaden skulle utan tvivel i åtskilliga fall ha haft och alltjämt ha mycket betydande konjunkturvinster, om inte priskontrollerande åtgärder vidtagits. Genom dessa senare har alltså eljest uppkommande konjunkturvinster i många fall hundraprocentigt »indragits». Vi saknar anledning att här närmare diskutera priskontrollens metoder och dess bibehållande inom områden, där numera konkurrensen utgör ett tillräckligt skydd för konsumenterna. Alldeles oberoende av vilka misstag som härvidlag begåtts och utan att här diskutera hur snabbt priskontrollen kan steg för steg avvecklas, är det av alla erkänt, att i de av krigs- och rustningsförhållandena framkallade bristlägena stora prisstegringar och därmed förbundna vinstökningar av exceptionell art — uppkomma på konsumenternas bekostnad — inte är önskvärda. I jämförelse med den uppoffring, som den för hemmamarknaden arbetande produktionen av denna anledning får göra, framstår den uppoffring som konjunkturvinstbeskattningen innebär för de mer exportbetonade näringsgrenarna som avgjort mindre. Tanken att den skulle innebära någon orättvis särbelastning är alltså icke hållbar.

Av ovan anförda och andra skäl ansluter vi oss till att i rådande konjunktur en tillfällig konjunkturskatt bör uttagas av mera betydande och verkliga vinstökningar. I Kungl. Maj:ts proposition nr 79 har föreslagits, att skatten skulle utgå på inkomst av 1951 års rörelse och av skogsbruk, trots att näringslivet inte före november månad sistlidna år hade anledning räkna med möjligheten av en beskattning av denna art. Regeringen har så sent som i oktober månad träffat överenskommelse med skogsindustrierna om s. k. konjunkturutjämningsavgifter för fjärde kvartalet, varvid bägge parter utgått från att detta skulle vad skogsindustrierna beträffar utgöra den enda av konjunkturen motiverade speciella åtgärden för 1951. I redovisningen till skogsindustrierna för av regeringen planerade skatter hade efter vad som upplysts någon konjunkturskatt på 1951 års rörelse inte omnämnts. Under dessa omständigheter måste ett beslut av riksdagen våren 1952 om en sådan skatt för år 1951 framstå som principiellt förkastlig. I svensk skattepolitik har man hittills strävat efter att undvika retroaktiva skatter. Bevillningsutskottets ordförande varnade i höstas bestämt mot att rucka på denna praxis, trots att det då var fråga om att ett offentliggjort förslag skulle av riksdagen behandlas några få dagar efter det att den period skatten gällde hade börjat att löpa och därför en provisorisk anordning för denna korta övergångstid bleve nödvändig. Det synes oss inkonsekvent och oriktigt att nu i april 1952 beslut skulle fattas om en skatt gällande år 1951, detta så mycket mera som regeringen ännu i oktober 1951 skapat en förväntan hos näringslivet, att någon sådan skatt ej skulle ifrågakomma för 1951.

Som motiv för att i alla fall en konjunkturvinstskatt på förra årets

rörelse skulle vara motiverad, vilket regeringen hävdar, att den före oktober ej hade anledning anse, har det i propositionen påståtts, att den oväntat stora prisstegringen på rotvirke och leveransvirke under denna månad skapade ett nytt läge. Härtill är att anmärka, att exportpriserna å förädlade skogsprodukter inte under fjärde kvartalet undergick någon stegring. Virkesprisernas höjning innebar alltså en omfördelning av de till följd av denna export uppkommande konjunkturvinsterna, varigenom en större del än förut tillföll skogsägarna och en mindre del tillverkarna. Denna förändring skulle ju kunna vara ett — mer eller mindre starkt — motiv för en konjunkturskatt för 1951, om denna framför allt avsåge att drabba skogsägarna. En sådan ståndpunkt kan vi inte acceptera.

Vad de principiella betänkligheterna mot en retroaktiv skatt med hänsyn till föreliggande omständigheter beträffar, hänvisar vi i övrigt till remissyttrandena, som till allra största delen uttalar sig mot en sådan åtgärd.

Enligt vår mening bör i stället beslutet om en tillfällig konjunkturskatt gälla 1952 års rörelse och skogsbruk. Under första kvartalet i år synes inom flera näringsgrenar mycket betydande konjunkturvinsterna ha uppkommit. Inträffar inga nya förändringar torde även under andra kvartalet vinsterna på många håll bli betydande, särskilt om hänsyn togs till att råvaror och kontrakt i bokslut för fjolåret nedskrivits till återanskaffningspriserna. Hur det kan gå under årets senare hälft, kan f. n. inte överblickas, även om åtskilligt talar för att en konjunkturförsvagning inträder. Ovisshet rörande vinstsituationen under årets senare del är emellertid ofrånkomlig, om man vill undgå retroaktiv beskattning och alltså vill fatta beslut i början av det år skatten skall gälla, eller ännu tidigare. Att innevarande år sannolikt kommer att förete en mycket splittrad konjunkturbild med svaga konjunkturer för en del näringsgrenar, är inte i och för sig ett skäl mot en konjunkturvinstbeskattning på de näringsgrenar som kan ha exceptionella vinster.

Konjunkturvinstbeskattningen drabbar under likartade betingelser alla näringsgrenar lika. De s. k. konjunkturutmättningsavgifterna, som uttages vid export av skogsprodukter, har inte denna generella karaktär utan framstår som speciella pålagor för en viss näringsgren. Enligt vår mening är en konjunkturvinstbeskattning bestämt att föredraga. Härför talar inte endast principiella skäl. Konjunkturutmättningsavgifterna uppfattas i utlandet som exportavgifter och framkallar där en förstärkt reaktion mot de svenska exportpriserna. När dessa nu vid kvartalsskiftet skall väsentligt sänkas, förefaller det klokt att samtidigt avveckla konjunkturutmättningsavgifterna. Den kvarstående delen av desamma kan eljest befaras bli ett argument för utländska politiska eller andra åtgärder i syfte att ytterligare pressa de svenska exportpriserna på skogsprodukter. Med hänvisning till de höga priser, som det svenska folkhushållet får betala för

vissa viktiga importvaror, framstår ett bibehållande i huvudsak av den för andra kvartalet gällande prisnivån för svenska skogsprodukter som väl motiverat och som ett viktigt svenskt intresse. I den mån något lägre priser på dessa produkter uttagas på den svenska hemmamarknaden, finns utan tvivel möjlighet att så göra även i fortsättningen, om det anses önskvärt, utan att därför konjunkturutmättningsavgifter behöver bibehållas.

Någon anledning att under resten av år 1952 ha såväl konjunkturskatt som konjunkturutmättningsavgifter synes oss inte finnas. Enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 79 skall en lindring av denna beskattning göras för företag, som erlägger avgifter av nämnt slag, så att den samlade bördan inte överstiger den som skulle pålagts genom en konjunkturskatt allena. Denna tankegång anser vi vara riktig och rättvis. Men i så fall är det besvärligt och omotiverat samt av anförda skäl skadligt att samtidigt använda båda dessa slag av åtgärder för att uppnå en effekt, som enklare och bättre uppnås genom beskattningen enbart. Det kan möjligen invändas, att avgifterna dock innebär en något mera omfattande sterilisering av industriföretagens medel än beskattningen. Med de för andra kvartalet 1952 gällande priserna blir emellertid skillnaden härvidlag inte betydande. De företag varom här är fråga besitter i flertalet fall en sådan likviditet, att det inte kan väntas, att deras investeringar i nämnvärd grad tillbakahålles av avgifternas bibehållande. Inte heller torde en ytterligare höjning av de speciella fonder, vartill konjunkturutmättningsavgifterna delvis går, vara en tillräcklig motivering för deras bibehållande. Däremot är det ett vägande skäl för deras avskaffande att de skulle öka riskerna för ett skärpt prisfall, med allvarliga konsekvenser för den svenska betalningsbalansen och samhällsekonomin i allmänhet.

I en inom finansdepartementet upprättad P. M. har en begränsning av den fria avskrivningsrätten å maskiner och inventarier framställts som i viss mån ett alternativ till konjunkturvinstbeskattning för år 1952. Vi vill därför påpeka, att avskrivningsrättens begränsning skulle medföra mycket allvarliga följder, som inte kan väntas framkomma genom en tillfällig konjunkturvinstbeskattning. Avskrivningsrättens begränsning skulle bli mycket kännbar för många företag, som inte har stora konjunkturvinster och som väl behöver konsolidering och likviditetsförstärkning. Däremot skulle denna åtgärd i mindre grad kännas för företag med stora konjunkturvinster, vilka i flertalet fall redan är starkt konsoliderade. Den skulle alltså i långt högre grad än konjunkturvinstbeskattningen drabba oberoende av företagets olika bärkraft och konsolideringsbehov och skulle särskilt kunna försvåra utvecklingen av nya företag.

Vi finner alltså att i det av den rådande konjunkturen framkallade läget en konjunkturvinstbeskattning för år 1952 bestämt är att föredraga framför såväl bibehållande av konjunkturutmättningsavgifter på skogsprodukter, som även framför en dylik begränsning av den fria avskrivnings-

rätten. Men vi vänder oss bestämt mot en retroaktiv beskattning och föreslår därför, att den skall gälla inkomst av rörelse och skogsbruk under 1952.

Fattas beslut härom i vår vet näringslivet, varmed man har att räkna. Skulle på en eller annan punkt en mindre modifikation, t. ex. rörande den procent av virkeslikvid, som skall anses som konjunkturvinst, visa sig erforderlig när året är slut, så spelar detta ur denna synpunkt ingen väsentlig roll.

Vi har i det föregående angivit varför de under 1952 till följd av speciella konjunkturförhållanden uppkommande extra vinsterna, som i flertalet fall tillfaller företag, vilka även under 1951 av samma anledning haft betydande vinstökningar, motiverar en tillfällig konjunkturvinstskatt för räkenskapsåret 1952. Regeringens uppfattning synes vara att utöver retroaktiv skatt för år 1951, längre fram en retroaktiv skatt skall kunna uttagas även för år 1952, om det kan konstateras att betydande extravinster uppkommit. På anförda skäl vänder vi oss mot tanken på en retroaktiv skatt för 1951. Med den av oss föreslagna skattepolitiken uttages alltså den extrabörda, som konjunkturvinsterna motiverar, genom en skatt på den senare delen av vinstkonjunkturen. Skulle riksdagen mot vår önskan dels acceptera regeringsförslaget om konjunkturvinstskatt för 1951 och dels besluta en begränsning av den fria avskrivningsrätten för 1952, kommer naturligtvis frågan om en konjunkturvinstskatt för 1952 i ett annat läge än det av oss förutsatta. Att sistnämnda år, utöver investeringsavgiften, såväl begränsa avskrivningsrätten som även pålägga en konjunkturvinstskatt synes inte tillrådligt.

Beträffande den tekniska utformningen av en konjunkturskatt för 1952 föreslå vi i övrigt följande ändringar.

Skattepliktens omfattning

För att på ett praktiskt sätt lösa frågan om reglering av skattepliktens omfattning föreslår departementschefen i överensstämmelse med utredningsmännen, att riksskattenämnden skall få befogenhet förklara, att inkomstökning såsom oberoende av vinstkonjunktur icke skall bli föremål för konjunkturskatt. En sådan förklaring från riksskattenämndens sida skall kunna ske först efter framställning av branschorganisation eller enskilt företag och avse såväl viss bransch i dess helhet som vissa företag inom en bransch. Möjlighet till beskattning i det särskilda fallet skall dock alltid kvarstå därigenom att riksskattenämnden skall äga rätt att efter framställning från taxeringsintendent beträffande viss skattskyldig förordna, att han skall åläggas deklarerera och påföras taxering till konjunkturskatt i vanlig ordning, oaktat han tillhör bransch, som förklarats fri från skatteplikt. Förklaring från riksskattenämndens sida om undantagande från skatteplikt skall även innebära befrielse från deklarationsskyldighet.

En konjunkturvinstbeskattning måste av naturliga skäl bygga på schabloner. Därför skulle såsom påpekats i vissa remissyttranden det ur praktisk synpunkt givetvis vara av värde om det redan i lagtexten kunde genom uppräknig anges antingen vilka näringsgrenar, som skulle såsom konjunkturbetonade falla under lagstiftningen, eller vilka som skulle undantagas. Med hänsyn till den ovisshet som alltid före slutet av ett rörelseår måste råda om konjunkturförhållandena för detta år såsom en enhet betraktat, torde emellertid — i varje fall på nuvarande stadium — ingen sådan precisering eller uppräknig i lagtexten vara möjlig.

I propositionen — s. 45 — nämner departementschefen i exemplifierande form vissa slag av rörelse, vilka enligt hans åsikt kan bli föremål för undantagsförklaring från riksskattenämndens sida utan mera ingående utredningar. De av departementschefen omnämnda rörelsegrenarna är följande: banker, sparbanker och försäkringsföretag, apotek, företag, som bedriver produktion, distribution och försäljning av elkraft, kommunikationsföretag utom rederier, bokförlag, tryckerier och tidningar, hotell- och restaurangrörelse, teater- och biografirörelse samt detaljhandel inom livsmedels-, textil-, konfektions-, läder-, skinn- och skobranscher. Över huvud taget torde produktion och handel med konsumtionsvaror för hemmamarknaden, i vilka rörelsegrenar konjunkturvinst med stor sannolikhet icke förekommer, kunna förklaras undantagna. Det torde när år 1952 är slut bliva möjligt att ytterligare komplettera en sådan förteckning över de branscher, som kan undantagas från deklarations- och skatteplikt.

Lagervärderingen

För värdering av varulager har de sakkunniga föreslagit, att vid såväl in- som utgången av jämförelseåret anskaffningsvärdet skall upptagas till de faktiska anskaffningspriserna samt att vid in- och utgången av beskattningsåret anskaffningsvärdet skall uppskattas efter de anskaffningspriser som gällt för det ingående lagret dock med rätt för den skattskyldige att vid värdering av beskattningsårets utgående lager beräkna anskaffningsvärdet efter de då gällande återanskaffningspriserna om dessa ger ett lägre lagervärde. Departementschefen har på denna punkt frångått de sakkunnigas förslag och förordat, att lagervärderingen skall baseras på återanskaffningspriserna.

För den av departementschefen föreslagna lagervärderingsprincipen torde visserligen principiella skäl tala, om man önskar undvika en återverkan av de under ifrågavarande år inträffade prisförändringarna på förändringen av den dolda reserven. Men det torde å andra sidan inte kunna bestridas, att den lagervärderingsmetod departementschefen föreslagit skulle komma att medföra ett betydande merarbete. Ur praktisk synpunkt synes därför den av utredningsnämnden föreslagna metoden, vilken ansluter sig till det ordinära lagervärderingsförfarandet, vara att föredraga. Den skattskyldige

bör därför äga rätt att, om han så önskar, bestämma anskaffningsvärdet på lagret vid in- och utgången av jämförelseåret enligt de faktiska anskaffningskostnaderna och vid in- och utgången av beskattningsåret antingen enligt anskaffningspriserna för det ingående lagret eller, om detta skulle ge ett lägre totalt lagervärde, enligt anskaffningspriserna vid beskattningsårets utgång. Hänsyn bör givetvis dessutom tagas till inträffad värdenedgång på grund av inkurans. Vi föreslår, att anvisningarna till § 4 i den föreslagna konjunkturskatteförordningen kompletteras med bestämmelse av ovan angivet innehåll.

Pensionsstiftelser

Avsättning till pensionsstiftelse under beskattningsåret föreslår departementschefen skall i första hand få ske med belopp motsvarande 140 procent av avsättningen under jämförelseåret. Därutöver må enligt propositionen avsättning icke ske med högre belopp än vad som behövs för att pensionsstiftelse skall uppgå till 80 procent av det s. k. investeringsskattetak. Riskerna för penningvärdets fall med åtföljande förluster för stiftelserna samt önskvärdenheten av att möjligheter öppnas för utökning av pensionerna motiverar enligt vår mening, att bestämmelserna om avsättning till pensionsfonder icke utformas efter strängare regler än vad som gäller för investeringsskatten. Vi föreslår därför, att ifrågavarande bestämmelser utformas så att avsättningen till pensionsstiftelse enligt konjunkturskatteförordningen får tillsammans med tidigare avsättningar högst uppgå till vad som erfordras för att stiftelsernas förmögenhet skall nå det belopp, vartill förmögenheten må beräknas enligt investeringsskatteförordningen, alltså motsvarande det kapitaliserade värdet av de pensionsförpliktelser, som åvilar företaget vid beskattningsårets slut.

Avdrag för penningvärdets fall och naturlig utveckling

Då konjunkturskatten icke bör göras retroaktiv utan som tidigare utvecklats utgå på 1952 års inkomster, bör den förhöjning, som skall företagas av jämförelseårets omräknade nettointäkt för penningvärdets försämring och för normal utveckling, företagas med 30 respektive 20 procent i stället för i propositionen föreslagna 25 respektive 15 procent. Jämförelseinkomsten bör sålunda utgöra 150 procent av den omräknade nettointäkten.

Inkomst av skogsbruk

I propositionen har föreslagits, att beträffande skogsbruk skall såsom *taxerad merinkomst* upptagas 40 procent av köpeskillingen för skog, som avyttras genom upplåtelse av avverkningsrätt, 20 procent av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter och 20 procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse; i fråga om köpeskillning, varom avtal träffats före den 1 juli 1951 eller

uttag som skett före denna tidpunkt, skall dock procentsatserna utgöra hälften av de nämnda.

Då konjunkturskatten enligt vår mening bör utgå på 1952 års inkomster bör förevarande bestämmelser ändras. Vad då först beträffar under 1952 mottagen köpeskilling för avtal, som träffats under 1951, kan de av Kungl. Maj:t föreslagna procentsatserna tillämpas. Med hänsyn till att de i propositionen nämnda procentsatserna kan visa sig för höga i fråga om under 1952 träffade avslut i den del köpeskilling erlägges under året, torde fastställandet av procenttalen få anstå till senare tidpunkt.

Den samhällsekonomiska effekten av konjunkturskatten torde i huvudsak vara oberoende av om skatten inbetalas till statskassan ett år förr eller senare. Konjunkturskatteintäkternas förmåga att avbalansera kostnaderna för begränsade subventionsåtgärder under 1952 synes därför också vara i slutet oberoende av vid vilken tidpunkt skatten inflyter till statsverket. Skulle det emellertid anses önskvärt att ordna uppbörderna av skatten så att en del av skattebeloppen inflyter under 1953 eller i slutet av 1952, bör Kungl. Maj:t pröva möjligheterna för den skattskyldige att på i förväg gjord inbetalning tillgodoräkna sig lämplig ränta som uppmuntran till sådan inbetalning.

Vi har ovan som vår mening uttalat att de nu utgående prisutjämningsavgifterna bör slopas från och med andra kvartalet 1952. I särskild motion göres yrkande härom. I likhet med den anordning som Kungl. Maj:t föreslår för 1952 bör under 1952 utgående konjunkturutjämningsavgifter, vare sig de gäller blott första kvartalet enligt vårt förslag eller bibehålles längre, beaktas vid konjunkturvinstbeskattning.

Vi hemställer slutligen, att de formella och redaktionella ändringar, som i övrigt föranledes av att konjunkturskatteförordningen enligt vårt förslag skall gälla 1952 års inkomster, företages av vederbörande utskott.

För den händelse riksdagen mot vår önskan skulle besluta att konjunkturvinstbeskattningen skall drabba 1951 års inkomster av rörelse och skogsbruk, yrkar vi att de ändringar beträffande konjunkturskattens *utformning*, som vi föreslagit i tillämpliga delar beaktas.

Vi föreslår således, med stöd av vad ovan anförts,

- A. att riksdagen med ändring av vad Kungl. Maj:t hemställt i propositionen nr 79 måtte besluta
 - 1) att konjunkturskatt skall uttagas å konjunkturvinster av ovan angivet slag, som uppkommit under 1952 eller närmast motsvarande räkenskapsår;
 - 2) att de i propositionen föreslagna bestämmelserna angående beräkning av dold reserv kompletteras med bestämmelse att skattskyldig skall äga rätt att, om han så önskar, bestämma anskaffningsvärdet för lager vid in- och utgången av jämförelseåret enligt

de faktiska anskaffningskostnaderna och vid in- och utgången av beskattningsåret antingen enligt anskaffningspriserna för det ingående lagret eller enligt anskaffningspriserna vid beskattningsårets utgång.

- 3) att med hänsyn till att skatten bör gälla 1952 i stället för 1951 den omräknade nettointäkten skall förhöjas med 30 procent — i stället för 25 procent — för penningvärdets försämring och med 20 procent — i stället för 15 procent — för normal utveckling o. dyl. i rörelsen;
 - 4) att avsättningen till pensionsstiftelse under beskattningsåret utöver 150 procent av avsättningen under jämförelseåret må ske intill vad som erfordras för att stiftelsens förmögenhet skall nå det belopp, var- till förmögenheten må beräknas enligt förordningen om investeringsskatt;
 - 5) att beträffande skogsbruk skall såsom taxerad mer- inkomst upptagas 40 procent av under 1952 motta- gen köpeskilling för skog, som avyttras genom upp- låtelse av avverkningsrätt, 20 procent av köpeskil- lingen för avyttrade skogsprodukter och 20 procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under be- skattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse i de fall där avtal träffats under tiden 1 juli 1951— 31 december 1951, samt med hälften av de nämnda procentsatserna i fråga om avtal, som träffats under tiden 1 januari 1951—30 juni 1951 samt att beträ- fande procentsatserna för under 1952 mottagen kö- peskilling för samma år träffade avslut i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t, när pris- läget under året kan överblickas, måtte inkomma med förslag härom.
- B. att vederbörande utskott måtte vidtaga erforderliga änd- ringar i författningstexten.

Stockholm den 18 mars 1952.

Bertil Ohlin.

Wald. Svensson.

O. Malmborg,
Skövde.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.